

Truyện ngụ ngôn về đời người

By Huệ Minh -

1. Có một truyện ngụ ngôn mô tả đời người. Khi xưa có một người chèo thuyền xuôi theo dòng sông. Một ai đó trên bờ nhắc anh ta: “Đừng chèo vui vẻ xuôi dòng nước chảy xiết, phía trước có những đoạn nước chảy rất xiết và xoáy nước nguy hiểm, có cả sấu và quỷ dữ nằm chờ trong các hang đá. Anh sẽ chết nếu cứ chèo tiếp.”

Trong truyện ngụ ngôn này, “dòng nước chảy xiết” là cuộc sống nhọc dục, “chèo vui vẻ” là kiếm chế sự đam mê, “phía trước có những đoạn nước chảy rất xiết” nghĩa là phải chịu đau khổ và đau đớn, “xoáy nước” có nghĩa là vui thú, “sấu và quỷ dữ” ám chỉ sự suy sụp và cái chết tiếp theo sau cuộc sống nhọc dục và đam mê, “có ai đó trên bờ” đang nhắc nhở, tượng trưng cho Đức Phật.

Đây là một truyện ngụ ngôn khác. Một

người phạm tội đang chạy trốn, một số lính gác rượt theo, người phạm tội tìm cách núp, nắm dây nho rủ bên thành giếng để leo xuống. Khi leo xuống, anh ta thấy có nhiều rắn dưới đáy giếng, vì thế anh ta quyết định phải bám chặt vào dây nho cho an toàn. Được một lúc, hai tay anh ta rã rời, anh ta nhìn thấy hai con chuột, một đen một trắng, đang gặm dây nho.

Nếu dây nho đứt, anh ta sẽ rớt xuống giếng gặp rắn, thế là tiêu đời. Đột nhiên, khi nhìn lên phía trên, anh ta nhận thấy phía trước mặt là một tổ ong, thỉnh thoảng chảy ra một giọt mật. Anh ta, quên hết mọi hiểm nguy, thưởng thức mật với tâm trạng thích thú.

“Một người” nghĩa là người sinh ra phải chịu khổ và chết đơn độc. “Lính gác” và “rắn” ám chỉ thể xác với tất cả những ham muốn của nó. “Dây nho” có nghĩa là sự tiếp nối đời người. “Hai con chuột, một đen một trắng” ám chỉ độ dài thời gian, ngày và đêm, và những năm qua. “Mật” ám chỉ

những thú vui vật chất làm cho khuây khỏa những đau khổ trong những năm qua .

2. Đây là một truyện ngụ ngôn khác. Có một ông vua đặt bốn con rắn vào hộp, cất hộp vào chỗ an toàn của một người hầu. Nhà vua lệnh cho người hầu phải chăm sóc chúng cẩn thận, căn dặn nếu người hầu làm cho một trong những con rắn này giận dữ sẽ bị tử hình. Người hầu, trong tâm trạng sợ hãi, vớt hộp đi, rồi trốn. Nhà vua phái năm người lính đi bắt người hầu. Lúc đầu họ đến gần người hầu với thái độ thân thiện, dự định kêu gọi anh ta quay về, nhưng người hầu không tin thiện chí của họ và trốn sang ngôi làng khác.

Sau đó, lúc xuất thần, một giọng nói cho anh ta biết trong ngôi làng này không có chỗ núp an toàn, sẽ có sáu tên cướp tấn công anh ta, vì thế người hầu hoảng sợ co giò chạy cho đến khi gặp con sông cuộn cuộn chắn đường. Nghĩ đến sự nguy hiểm

đang theo đuổi phía sau, anh ta làm bè và vượt sông an toàn, cuối cùng qua bên kia sông, anh ta tìm được sự bình an, an toàn. “Bốn con rắn trong hộp” biểu thị bốn nguyên tố thổ, thủy, hỏa, và khí cấu thành thể xác. Thể xác được giao trách nhiệm thỏa mãn nhục dục và cũng là kẻ thù của tinh thần. Vì thế, anh ta chạy trốn khỏi thể xác.

“Năm lính gác đến gần người hầu với thái độ thân thiện” có nghĩa là năm khối kết tập — hình thức, cảm xúc, nhận thức, ý muốn và ý thức — định hình thể xác và tinh thần .

“Chỗ núp an toàn” là sáu giác quan, nói chung không phải là chỗ núp an toàn, và “sáu kẻ cướp” là sáu đối tượng của sáu giác quan. Vì thế, nhìn thấy nguy hiểm trong sáu giác quan, anh ta co giò chạy thêm lần nữa và con sông cuộn cuộn những ham muốn trên trần thế.

Kể đến anh ta làm bè là những lời dạy tốt

của Đức Phật và vượt qua con sông cuộn cuộn này an toàn.

3. Có ba cảnh hiểm nghèo khi người con bất lực không thể giúp đỡ cho mẹ và người mẹ bất lực không thể giúp đỡ cho con: hỏa hoạn, lũ lụt và trộm cắp. Tuy nhiên, ngay cả những trường hợp đáng buồn, và hiểm nghèo này, vẫn còn cơ hội giúp đỡ lẫn nhau.

Nhưng có trường hợp đối với người mẹ không thể cứu được con và người con không thể cứu được mẹ. Ba trường hợp này là những lúc bệnh tật, giai đoạn tuổi già, và lúc chết.

Đưa con làm cách nào để thay cho người mẹ khi mẹ đang già? Làm cách nào người mẹ thay thế cho con khi con đang bệnh? Làm cách nào hai người giúp đỡ lẫn nhau khi cái chết đang đến gần? Cho dù hai mẹ con thương yêu nhau và thân thiết với nhau cách mấy đi nữa, thì vẫn không thể

giúp đỡ lẫn nhau trong những trường hợp như thế.

4.Khi xưa Yama, Diêm vương quang Phật theo truyền thuyết, hỏi một người bị đày xuống địa ngục về những việc làm sai trái của anh ta khi còn sống :

“Trong đời người, người có từng gặp ba thiên sứ nhà trời chưa?” Người ấy đáp:

“Chưa, thưa Ngài, tôi chưa hề gặp bất kỳ người nào như thế”.

Yama hỏi anh ta có từng gặp người già còng lưng về tuổi tác và phải chống gậy chưa. Anh ta đáp: “Thưa Ngài, có, tôi thường gặp nhiều người như thế”. Kể đến Yama nói với anh ta: “Người phải chịu hình phạt đau khổ này vì người không nhận thấy trong người già ấy có một thiên sứ nhà trời muốn cảnh báo cho người biết phải mau chóng thay đổi cách sống trước khi người trở thành người già.”

Yama hỏi anh ta có từng gặp người nghèo, bệnh tật và không bạn bè chưa. Anh ta

đáp: “Thưa Ngài, có, tôi đã gặp nhiều người như thế.” Kế đến Yama nói với anh ta: “Người phải đến nơi này vì người không nhận thấy trong những người bệnh tật này có thiên sứ nhà trời muốn cảnh báo cho người sẽ gặp bệnh tật”.

Kế đến, Yama hỏi anh ta thêm lần nữa có từng gặp người chết chưa. Anh ta đáp: “Thưa Ngài, có, tôi nhìn thấy người chết nhiều lần.” Yama nói với anh ta: “Chính vì người không nhận thấy thiên sứ nhà trời trong những người này muốn cảnh báo cho người biết mình sẽ gần chết. Nếu người nhận biết những thiên sứ này và nghe theo lời họ thì lẽ ra người đã thay đổi cách sống, và sẽ không phải đến nơi đau khổ này.”